

Ljudski Glas.

Izhaja 1. in 16. dan vsacega meseca.

Velja za celo leto 3 gold. za pol leta gold. 1,50.

Vredništvo, opravištvno: Krakovski nasip št. 10.

Inserati: Petit-vrsta, ako se 1krat tiska 5 kr., 2krat 4 kr. in ako se 3krat ali večkrat tiska 3 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Na nefrankirana in pisma brez podpisa se ne ozira.

19. številka.

V Ljubljani dne 8. oktobra.

II. leto 1883.

Da obilim željam naših naročnikov ustrezemo, izhajal bode naš list od 1. novembra t. l. naprej vsako drugo soboto, torej na leto ena številka več, kakor do zdaj.

To naznanilo v odgovor na mnoge vsled poznejšega izhajanja denašnje številke nam došle reklamacije, katere so nas prepričale, da se je naš list v prvič pogrešal; kar nas tem bolj veseli, kajti iz tega uvidevamo, da je priljubljen.

Onim p. n. naročnikom, ki so list reklamirali, se za njih pozornost zahvaljujemo, in prosimo one gg. naročnike, ki so nam še z naročnino na dolgu, naj se nas blagovoljno enako drugim spominjajo.

Vredništvo in opravištvno „Ljudskega Glasu“.

„Slovcem lepše solnce sije“.

Z temi besedami, katere so pri vsaki priložnosti našim prvakom in lažinarodnim kričačem na jeziku, pričnemo ta članek. Dá, lepše solnce sije, toda ne milemu narodu slovenskemu, temuč le onim, kateri so se pod firmo narodnosti in domoljubja vedeli povzdigniti do one veljave, da si smejo na stroške ljudstva žepe polniti in narod za nos voditi.

Res, boljši časi so Slovcem napočili in razmere znale bi jim boljše postati, ko bi ljud-

stvo bilo zavedno in se odločno od onih mož, kateri so ga do zdaj le za svoje sebične namene uporabljali, poslovilo. Dokler se pa naše ljudstvo te deželne nadloge ne bo odkrižalo, bode lepše solnce, katero zdaj prvaškim žepom sije, za naš narod zmerom temno ostalo.

Kaj nam pomaga, ako po ukončanih volitvah smemo upiti, da je narodna stranka zmaga, kaj nam koristi, če narodni (?) poslanci v zastope pridejo, ako pa narodu, t. j. ljudstvu nič koristiti nehčejo in ne morejo.

Večkrat smo že poudarjali, da je ena najboljših lastnosti naših prvakov, kateri se v vse zastope vrivajo, ta, da za narodne žepe skrbé, a žalibog ti narodni žepe so le njih žepe in za bôre ljudstvo, katero jih vedno polni, zmerom zaprti. Ti prvaki, katerim je le denar in čast — narod, mislijo le ta edini nalog imeti, da „živijo“ vpijejo, za „Narodni Dom“, kateremu se bode menda čez 500 let na Vošnjakov rojstni dan temeljni kamen vložil, veselice prirejajo in mej tem, ko jih naš kmetovalec, po katerem so do svoje veljave prišli, izzá kacega kota gledati sme, za narod plešejo in o prihodnji „Sloveniji“ sanjarijo, dokler jih preobilo popiti šampanjec pod mizo ne spravi, ne mislijo na to, da je njih dolžnost, za ljudski blagor, za narodni gmotni napredek skrbeti. Ti naši debeluhasti, trebuhati voditelji se ne spominjajo svojih obljub, katere so svojim volilcem dali, ker njim zadostí, ako so oni siti, vsaj za pajčevine v želodcu ljudstva jim je malo mari.

Skratka rečeno, dobrote ugodnejših časov uživajo le naši lakomi prvaki, a živ narod, to je: opeharjeno ljudstvo, se v svoji lahkovernosti še zmirom na tisto nebo ozira, na katerem mu bode od prvakov obljubljeno lepše solnce zasijalo.

Mi pa našim oblaževalcem kličemo: Ali so to one dobrote, katere ste našemu ljudstvu s

tako lepimi besedami obljubovali? Ozirajte se vendar, ako ste poštenjaki, na siromaštvo naroda, pomagajte kmetu, obrtniku, delavcu, kateri so še zmerom v obupnem položaju! Vaša častna naloga naj bo, da celemu narodu in ne samo sebi pomagate, in oglejte si obžalovanja vredne stiske in bremena, pod katerimi naše ljudstvo zdihuje. Vaši živjoklici ne zadostujejo, kličite rajše po kruhu za one, kateri si ga ne morejo priboriti.

Dajte ljudstvu dela, ker delo dá zaslužek in zaslužek življenje, brez katerega pa ni moč, „živijo“ upiti.

Prepričani smo, da boste vsled tega članka zopet zoper nas vpili: „Uničite ga, križajte ga!“ Vemo, da vam taka pisava ne bo po volji, ker vas resnica v oči bôde, toda naša dolžnost je, da — če tudi neradi — grajamo, kar je graje vrednega. Narod naš se je že toliko prebudil, zdramil, da spozna resnico od krivice in vam bode kmalu odklenalo. Kar smo na tem prostoru pisali, je resnično in če ni, nam dokažite! Obrekujte in zaničujte nas, kolikor hočete, nam ne boste naših nazorov vzeli, ker ti so pravični in odkriti. Naša dolžnost je, vse napake odkrivati, ker mi smo pošteno narodni in nobeni lažinarodnjaki. To ni samo papirnatega „Glasu“ glas, kateremu vi po življenji strežete, to je vsega ljudstva glas!

Ubogi kmet.

II.

Ako dalje preiskavamo uzroke žalostnega položaja kmetiškega stanu, moramo priznati, da je prepisovanje posestev predrago. Ako oče svojemu sinu posestvo izroči, mora se v prvo pismo pri dragem notarju delati. To pismo stane več goldinarjev. Raznovrstni kolki in slednjič dragi prepis dosežejo skupaj lepo svôto,

Zabavni del.

Zlata svatba.

Obrazek iz pogôrskega zatíšja.

(Poslov. —kl—.)

Žar poletnega solnca, katero začenja s poludanske višine polagoma se pomikati k zapadu, pripeka danes ognjeno na zemljo, vkupno z dušljivim vetrom. Nebá obók je jasen in čist, le tú a tam se prikaže beli oblaček, ki polagoma plava po nebesnej gladini, dotlej se ne združi z družim, in nemara se dosti urno spôji več takih oblačkov v grozen mrak, s čijih krila se porodi v prihodnej noči nevihta. Toda v tem hipu vlada še v prirodi nevzmirjevana, mrtva tišina. Gozd mirno dremlje, le včasih kaj v njem slabo zašumi, drevesni vrhovi stiskajo se drug k drugu, kakor bi si hoteli kaj pošepetati — a to le, kakor bi se po snú oddahnili, in zopet vlada v njem globoki mir.

Tudi ptički v listnatih sencih so vgreznjeni v poludanski spanec, umolknilo je pomladno petje iz tisočerih grl, ki je v jutranjih urah po lesu zvoneče odmevalo. Le pisani metulji veselo poletujejo od cvetice do cvetice, katere mēdo in žejno sklanjajo k zemlji duhteče glavice. Tú

a tam se greje na solnci kušar ali leskeči gad, in po stezah čilo postopajo raznovrstne zaželke.

Visoko v modrini nebesnega prostora — v daljavi komaj dogledanega — krôži počasi mogočni jastreb; razpeta krila, kakor da bi se niti ne gibala, — povznaša se mirno in veličastno, a vendar gleda njegovo bistro okó po krvavem plenu. Njegov temni „giák-giak“ glasí se grozno doli k lesu, v čegar ohranbi se pernina plašno in dihtívo stiska pod veje, da bi se lačnim dogledom roparja skrila. Na srečo njim uprlo se je njegovo oko na nekoliko nad mogočnim bukovjem poletajočih divjih golobov, — kakor strela se je spustil doli in v strmečej naglosti enega vjevši, mirno zopet odleta dalje, da bi brez nevarščine svoj plen pozobal.

Zato pa si bolje postreza brezskrbno na svojem ležišču danes dolgoušni zajec; spava povsem mirno in tiho, kakor bi nobenih roparjev in lovcev na svetu ne bilo. Četveronožnik kakor bi vedel, da tam na konci lesa, v naselišču njegovih glavnih sovražnikov — pri logarjevih, imajo danes druge stvari v mislih, nego da bi ubogemu zajcu vznemirjevali poludnevni počitek.

Zalo je to stanišče, osamelo sicer in od mesta in vasij dosti oddaljeno, toda v ostalem vrlo prijazno. Prostrani dvor z stavbami k gospodarstvu spadajočimi, je napeljan tje proti gozdu, venkaj gleda samo čelo hiše logarjeve, postavljene v švicarskem slogu, okrašeno z mogočnimi jelenovimi rogovi. Okrog bajtice šumé mogočni

dôbi in stojé z brezovimi vejami obkoljene mize in stoli. Čez travnik se vijó bele, s peskom pokrite stezice, v vrtu naravnost pod oknami se nahajajočim, je mogoče videti množstvo pisanih cvetlic, in tam zadej pa utico, pokrito s smerekovo skorjo, po katerej se razgrinja vejevje divje brajde in vedno zelenega bršljana.

Če nam podaja logarjeva hiša vže od zunaj vabljiv in prijeten obraz, tem prijaznejše nas pozdravlja še njena znotranjost. V lôpi nam prihití sevêda vrlo neprijazno nasproti lovski pes, pa ne marajmo za to, gotovo ga brzo kedó pokliče in mi moremo prosto pogledati v prvo sobo.

Zares zavetna je ta sobica! Stene so čisto pobeljene; nekoliko velikih slik, predstavljajočih dogodke iz lovskega življenja v priprostih izrezljanih okvirjih, pa oviti bršljan okrog njih in množstvo srnjakovih rogov naokrog, so vsa okrasa teh sten. Okusna, temno barvana polica, na katerej je videti množstvo odrte in spet natlačene perjadi, primerno razstavljene, vkupno s temnozelenimi preprogami, pa prijetno dopolnuje to celoto.

Na sredi sobice okolu okrogle mize, pokrite s snegobelo preprogo „pomiznico“, na čije sredi košato stoji v modrej vázi katica iz najsvežejših in najduhtejših cvetlic lesnih in vrtnih, sedi cela rodbina v prazniške obleki svatovsko opravljena.

Na prvem mestu sedi starček in starica — obá vže z srebrnimi lasmi na glavi. Starček imá

katero novi posestnik prav težko zmôre. Namesto podpore, katera bi bila začetniku kaj potrebna, ima isti, preden še gospodarstvo prevzame, velike stroške, ki ga v dolgove tirajo. Od takega začetka si ni dobrega konca nadejati. Toda s tem še ni vsem terjatvam zadostil. Od prevzetega posestva mora še pristojbine (percente) plačati. Kje bode denar dobil, sam ne ve. Na novem posestvu še nič pridelal ni, premakljivega blaga nima, da bi ga tudi pri kmetijstvu trebal, ali če ima kaj živine, ne more je prodati in tako vnovič v dolg zabrede. S tem si je temelj svojega propada že v začetku samostalnega gospodarjenja položil. Komaj se nekoliko iz teh prvotnih dolgov izkobaca, pridejo zopet druge potrebe in dolžni znesek zmerom isti ostane.

S posestvom pa kmet skoraj zmerom tudi dolgove prevzame, ker je dandanes šmentano malo nezadolženih posestev. Od teh dolgov mora obresti plačevati.

Tudi dote so prevelike. Kmet, kateri ima več otrok, moral bi za to skrbeti, da bi po njegovej smrti naslednik vse posestvo prevzel in tudi obdržati mogel, kar pa ni mogoče, ako svojim otrokom prevelike dote dá. Novi posestnik prevzame večkrat večjo svôto dolga na dotah, kakor je vse posestvo vredno. Kako naj potem gospodarji? Primoran je vedno od posestva odprodajati, da mu slednjic nič več ne ostane. Dote naj se toraj zmanjšajo in toliko časa, dokler so drugi otroci še pri domačiji, naj posestnik ne bo držan, obresti od dôt plačevati.

Razkosávanje posestev je kmetu v veliko škodo. Dokler je še celo posestvo imel, je že težko shajal, kolikor težje mu je še le potem vsakdanje življenje, kmet ne bi smel od prvotnega grunta kaj odprodajati in potem bi si njegovo imetje zmerom enako ostalo. Ako pa ima plačila, ki nobenega odloka ne trpé, naj bi mu država ali občina brez velicih stroškov in obresti nekoliko denarja posodila proti temu, da dolg v letnih obrokih nazaj plačuje.

Mnogo denarja tudi kmeta delavske moči stanejo. Kdor nima domačih delavcev, mora predrago tuje moči plačevati. Tu naj bi se gotov tarif vpeljal, katerega ne bi smel prekoračiti nobeden.

Tudi posojila so predraga in prouzročujejo prevelike stroške. Ako je kmet prisiljen nekoliko denarja si izposoditi, mora pri manjših posojilih skoraj polovico posojene svôte na razno-

vrstne stroške izdati. Kmet po navadi le zoper vknjiženje dolga na posestva posojilo dobi, kar veliko denarja stane. Če si kmetovalec pri kaki hranilnici n. pr. 100 gld. izposoditi hoče, ima te-le stroške: za prošnjo 2 gld., za gruntni izpisek in kolke 3 gld., za katastralni izpisek in kolke 3 gld., za dolžni list 2 gld., kolek 32 kr., za prošnjo za vknjiženje in kolke 6 gld., obresti od posojila za pol leta naprej 3 gld. in raznovrstna pota, amujeni čas in drugi stroški 20 gld., skupaj 49 gld. 32 kr., toraj le 68 kr. manj, kakor polovica posojila. Z ostalimi 50 gld. naj si pa kmet pomaga, kakor hoče. Ali niso to o deruške obresti?

Posekávanje gozdov je kmetu v veliko škodo. Kjer so nekdanj najlepše smreke in hrasti stali, je zdaj mnogokrati puščava in goličava. Gozd nosi kmetu najlepših obrestij brez velicega truda. Če ga pa poseka, mora davke od puste zemlje plačevati in mnogo let čakati, da zopet nekoliko poraste. Popolno posekávanje gozdov, ki prouzročuje tudi često elementarne nezgode, naj bi se kmetu prepovedalo.

(Dalje prihodnjic.)

Uzroki splošne revščine.

Zwei Lager zerklüften heute die Welt
Und ein Hüben und Drüben nur gilt.

Te besede Freiligrathove se bodo kmalu v našem družbinskem življenji uresničile, ker bo svet kmalu samo v dva tabora razdeljen, namreč v tabor takozvanega „narodnega bogastva“ in v tabor pauperizma ali občnega siromaštva.

Ko se na oni strani bogastvo vedno širi, zgubiva se mej tem videzno srednji stan v isti meri, kakor se splošno siromaštvo množi. Na Angleškem, v tej klasični deželi privatnega kapitalizma, izumrl je uže srednji stan, tam nista niti majhna obrtnija niti kmetovalstvo zastopana.

Nikjer drugje se ne nahaja toliko bogastva v posameznih rokah, kakor baš na Angleškem, nikjer drugje pa tudi število siromakov nij tako veliko, kakor tam — „v sredi v zlati skledi“. — Veliko bogastvo na eni strani prouzročuje veliko siromaštva na drugi, ker tega, česar eni preveč posedajo, drugim mora pomanjkovati. A ne samo

na Angleškem, tudi v drugih deželah se splošno zatira, siromaštvo vedno množi, ker se srednji stan.

Pri nas v Avstriji je srednji stan še zastopan, a tudi tu se konci bliža, ker se vsled konkurence, katero mu kapitalizem dela, ne more več vzdrževati.

Kar se pa kmetijskega stanu tiče, je pa tak znano, da je njegov obstanek za bližnjo prihodnost veliko vprašanje, ker hipotekarni dolgovi tako rastó, da se je bati, da zdaj in zdaj kmeta popolnem ne zadušé. Da nekoliko ogromnost teh dolgov označimo, priobčimo tukaj, da se je na hipotekarnem dolgu v teku devetih let, in sicer od leta 1871 do konci leta 1879 velikanska vsóta 2 978 066 207 gold. pri zemljiških uradih v Avstriji vknjižila.

Nasledki zatiranja srednjega stanu pa niso samo ti, da je na tisoče samostalnih eksistenc uničenih, tudi število delavcev, kateri vsled rednega zboljšanja in vpeljavanja novih strojev po tovarnah nepotrebni postajajo, se množi:

Toži se tudi, da se število vagabundov množi, ne da bi se uzroki preiskavali. Ljudje, kateri niti pojma o današnjih družbinskih razmerah nimajo, mislijo, da je vsak brezdelaven človek lenuh, kateri se hoče na stroške drugih preživiti. Mislijo, da vsak, kdor le delati hoče, tudi delo dobi in da je treba z vpeljavo prisilnih dejarnic tem lenuhom v ôkom priti.

Da bi taki nevedneži le nekoliko žalostne razmere, v katerih ti reveži živeti morajo, spoznavali, da bi le enkrat poskusili, od delarnice do delarnice kruha beračiti in praznih rok zopet dalje iti, ko mej tem doma žena in otroci stradajo, vsaki trenotek hrane od svojega reditelja pričakujoči in zmerom iznenadjeni v največji stiski živé, potem bi pač drugače sodili.

Seveda obstojé takozvane „siromašnice“, v katerih se ti reveži smejo ogrevati in nekoliko požirkov slabe juhe dobé, a s tem še niso svoje bēde odstranili, ker to jih le smrti reši, a ne uboštva.

Ni ubožnice, ni prisilne delarnice ne bodo odstranile siromaštva in če bo natlak kapitalizma na uboštvo isti ostal, kakor je dandanes, bo revež vedno revež ostal, če ga tudi vnanje v — žamet poviješ!

na prsiah v knofkovej luknji starošegnega jopiča zataknen vršič rožmarina, a starica imá ovit svetov venec okolo desne roke. Na vraskavih obrazih obéhi videti je nasmehljaj blaženosti, — odlesk notranje sreče in neskajljenega mirú. Poleg starčka na njega levi strani sedí mož v polni moči, mogočnih pleč in visoke postave, čemur tudi bogate, polne — če tudi tú a tam vže slabo razcvetajoče brke in logarska obleka dodaja uzor krasnega moža, — njemu nasproti poleg starice v belej kاپici se neprestano nasmevajoči nežno zabava njegova soproga, dasi tudi ne mlada, vendar vedno zala, čvrsta in zdrava. Tam zopet pri bôku — sklopčevajočim krog — sedi na enej strani blezo osemnajstletna, zalonežna belolaska — roža v svojem prvem razcvetu, na drugej pa mlad junak, upadlega sicer, toda prijetnega lica.

Imamo pred sabo logarja, njega soprugo in té sopruge stare roditelje, kateri praznujejo danes za nje gotovo močno pomenljiv — dan zlate svatovščine — pak ljubeznjivo logarjevo hčer, edino radost svojih starišev in logarjevega pomočnika, na čegar vestnej, vseznajočej in zanesljivej službi je logar nemalo ponosen, imenuvaje ga rad — svojo desno roko.

Razumevamo toraj to prazniško svetišje, v katerem tú celo rodbino nahajamo. Baš so skončali obed, v primeri z drugekrati gotovo dosti daljši in slavnjejši, k kateremu je gospá logarica tudi sé vsem srebrnim in pozlačenim posodjem postregla. Logar odpira steklenico ognjenega

šampanjca, ki mu ga je grajski oskrbnik navlašé iz mesta prinesel, da bi si „zlatosvatovščani“ na slavni način napili na zdravje — na dolga — dolga še leta.

Zatič je s pokom izskočil, vino šumí, se perli in peni v steklenicah, katere vsi povznašajo k napitku, čegar sicer ne spremljajo navdušeni govori, pač pa tem gorkejšé čutje.

Steklenica je izpraznjena, vsa družba živa in vesela, le oči blaženo se nasmehljajočega starčka se včasih sklopijo — začenja jih objemati poludanska dremota.

„Dedeček, vam se dremlje, vidite?“ vpraša nežno starčka preljubeznjiva vnukinja, pohiteča k njemu in poljubivša ga na čelo. „Pojdite, povedem vas v drugo stanico v vaš naslonjač, da si nekoliko počijete in potem zopet med nas pridete! Prebiti morate med nami neprestano danes do noči — drugače vam ne damo mirú!“

Vsi so se s tem predlogom sēsoglasili, in dedeček se nij dal dolgo siliti k navadnemu poludnevnu spancu. Dejal je rad: „Le pet minut naj si podremlem in brzo mi je bolje!“ In teh pet minut — navadno jih je bilo še nekoliko pet — so mu vsi radi privoščili; vsaj ni imel vrhu tega sedaj ničesar delati, popreje pak, predno si je pridobil doslužnino, se je gotovo natrudil več nego dosti.

Posadili so ga povoljno v naslonjač, déli mu pod glavo še vajšnico, ter odšli nazaj v prvo sobico, kjer so se mirno dalje zabavali.

Okó dedovo blodi mēdlo okrog po stenah in obtiči konči na dveh — vže starih — oljnobarnatih slikah. Ena iz njih predstavlja jakega, mladega možá, oblečenega v jopič, sedaj vže ne navadnega kroja, z belim, tje do vrata zapetim oprsnikom, na čijem je bil okolu vrata tesno ovit beli robec z malim vozlom. Na drugem obrazu je bila videti deklina vrlo zala, z kodrami od čela navzdol bujno plavajočimi, povezanimi na koncu z dragim trakom; bela obleka se kaj krasno prilega nežnemu telesu, iz močno nabranih rokavcov kuka dvoje mehkih rok, izzà nedra kitica cvetličic — šmarnic.

Okó starčkovó blodi raz jedne podobe na drugo, okrog usten mu igra blažen nasmehljaj. Takó je izgledal pred petdesetimi leti kot ženin, takošna je bila takrat njegova nevesta! Petdeset let je vže od tega in oba sta še živa — oba zdrava, naj vže tudi do groba ne bo več takó daleč.

Trepalnice starčkove se sicer zapirajo, toda navaden spanec jih ne objame. Po vraskavem čelu se podí polagoma novi roj mislij in spominov, vzbujenih pri pogledu na ti dvé stari sliki. Duh njegov plava daleč nazaj v minulost. Pohaja se v zlatem obzorji detinstva in jasen odsev nedolžnosti in otročje blaženosti se mu razodeva na obličju. Pa se mu pripodí spomin na mladeniška leta, toda ti spomini nijso enaki prejšnjim vsi blaženi, na starčkovó čelo se spušča vže oblak. Zgodaj je zgubil stariše,

Domače zadeve.

— (Prebivalci na Florijanskih ulicah) se pritožujejo, da vozniki uže o rani uri sè svojimi vozovi velik ropot pouzročujejo. Zdaj, ko je nova cesta na kolodvor napravljena, bi ti vozniki lahko po krajšem potu, za Gradom, svoj les k železnici vozarili, ne da bi koga iz spanja budili. Vsak dan se že ob 3. uri zjutraj ropotanje z težkimi vozovi po slabem tlaku v Florijanskih ulicah prične. Ta ropot niti za zdravega človeka ni. Koliko manj za bolnika. Ako bi za Gradom vozarili, bi se tudi tlak manj oškodoval. Treba bi bilo, da bi se zdaj, ko se vsled novo narejene ceste na kolodvor to lahko zgodi, naš mestni zastop na pritožbo ozrl in vozarenje po noči čez Florijanske ulice prepovedal.

— (Nova železnica.) Kakor iz sigurnega vira poizvemo, se bode v prvi polovici meseca oktobra t. l. načrt nove železnice, katera se bode od južne Dalmacije v Bosno in Ercegovino zidala, deželni vladi v Sarajevu predložil. Ta železnica stala bode 10 065 000 gold. Želeti je, da bi se prav kmalo sè zidanjem železnice pričelo, ker je ne samo za vojaške transporte zelo ugodna, temuč tudi v narodno-gospodarstvenih zadevah potrebna. Z to železnico prišla bode Bosna in Ercegovina v direktno zvezo z Dalmacijo. Tudi kupčija se bode povzdignila. Kdaj neki se bode našim Dolenjcem davno obljubljena železnica napravila?

— (Ferruccio Benvenuto Busoni,) jako nadarjeni pianist in komponist, biva že nekaj dni v našem mestu. Mladoletni umetnik, kateri je komaj svoje 17. leto dovršil, šteje se k najimenitnejšim možem na muzikaličnem polji. Sè svojimi stariši prepotoval je uže obilo avstrijskih mest z najboljšim vspehom. Že kakor sedemletni deček se je dunajskemu občinstvu predstavljal in vzbudil je največje občudovanje. Od tistega časa je pa že toliko napredoval, da zdaj kakor redka prikazen na umetniškem nebu svetli, da celo pozornost prvih umetnikov, kakor Liszta, Rubinsteina itd., na se obrača. Do svojega 12. leta je nad 140 iger komponiral in še vedno tako napreduje, da se je nadejati, da bode enkrat vse doseданje glasbene velikane prekoslil. Že zdaj je njegovo ime skoraj po vseh nemških in laških časnikih slovelo in čudno se nam zdi, da naši dnevniki še nič o njem omenili niso. Jako bi bilo želeti, ako bi Busoni tudi ljubljanske prebivalce z koncertom počastil. Po dovršenih skušnjah in z doseženo diplomom kakor glasbeni mojster in umetnik sprijel je od svojih someščanov lepo zlato svetinjo, h kateri so

tudi najubožnejši ljudje veselega srca z malenkostni pripomogli. Na eni strani te svetinje vtisnen je mestni grb, na drugi pa stoje besede: „Mesto Empoli svojemu F. B. Busoniju“. Busoni rodil se je v mestu Empoli blizo Florence na Laškem, kakor sin jako nadarjenega profesorja Ferdinanda in njegove, v godbi dobro izurjene soproge Ane.

— (Volitve v velikem posestvu) je deželni zbor potrdil.

— (Predkupovanje [Vorkauf]) je v Ljubljani tako navadno postalo, da je glede vsih reči, katere se na trgu nahajajo, skoraj nemogoče, jih iz prve roke dobiti. O rani uri uže predkupujejo naše branjevke vse na trg iz dežele prišle reči in z tem na eni veliko dragoto pouzročujejo, na drugi strani pa uboge kmetice ob zaslužek spravljajo. Skoraj vsaka reč, katera je pred dvema urami v mesto prinošena bila, mora se pri branjevkah za polovico dražje plačevati, kar brez predkupovanja ne bi treba bilo. Skrajni čas bi pač bil, da bi se branjevkam ta zaslužek nekoliko okrajšal.

Ljubljanska gospodinja.

Drobtinice.

— (Pomoček zoper diphtheritis.) Nekaj let otroke močno mori davica „diphtheritis“. V sili je človek iznajdljiv. Tudi zoper davico se je iznašlo in poskušalo mnogo zdravil. Nekateri silno hvalijo žveplo. Tudi podpisani je mnogim bolnikom priporočil žveplo zoper davico, in ozdravili so skoraj brez izjeme vsi, ki so je rabili. Raba: žveplo se zmelje v prah, s tem se po trikrat, v posebno hudih primerljajih po štirikrat na dan potrese gnjiloba v grlu; prav uspešno je tudi z uriskom (ocetom) sprati grlo, predno se požveplja. To navadno v dveh dneh zatre bolezen. Poskušnja je lahka in neškodljiva.

„Soča“.

— (Kolera v Egiptu) zmerom manj razsaja. Kakor se je zračunilo, je od začetka kolere do 20. m. m. 28 013 oseb na kolero umrlo.

Poslano.*

Častiti gospod urednik!

Blagovolite sledeče vrste v Vašem cenjenem listu priobčiti:

V Ljubljani izhajajoči takozvani «strokovnjaški» listič ali kakor ga mi imenujemo «Ljubljanska tretja pratika», prinaša, kakor poizvemo — mi sami te pratike abotnosti nikdar ne čitamo — v svojej 6. številki od 1. vinotoka t. l. nek članek, s katerim hoče — pa ne zna — onim ljubljanskim obrtnikom zabavljati, kateri zavedno postopajo in se nehčejo z obrtniškim kimovcem družiti. Na to, kar ta listič prinaša in sploh na mnenje njegovega

urednika, kateri nij niti svojemu prvotnemu poklicu, še manj pa urednikovej nalogi kos, se sicer principijalno ne oziramo, a ker v omenjenem zabavljivem članku o naših lokalnih obrtniških razmerah pisari, hočemo vendar ne koliko spregovoriti in stavimo v prvo vprašanje: Kdo j razporu mej obrtniki uzrok? Odgovor najde lahko vsak kdor je gibanje obrtnikov ljubljanskih od prvega opazoval bo priznal, da ravno listi, kateri zdaj, kakor nekda Jeremias na razvalinah Jeruzalemskih čez obrtniški razpor plaka.

Nemški pregovor: «Wie der Schelm ist, so denkt er auch von anderen» označuje prav dobro obnašanje Kuncovo. Ta možicelj, kateri si zdaj — ko je prekasno edinost mej obrtniki nazaj želi, naj se spominja na razne vrstne shode pri Perlesu itd., naj pomisli kako nesramno se je pod krinko goreče simpatije do obrtniškega stan vedel.

V tistem času bili smo vsi obrtniki edini, vsi er misli. Prizadevali smo si mnogo za obrtniški napredek mnogo denarnih žrtev smo prinašali in posrečilo se nam je osnovati «Obrtniško društvo». To društvo osnovali smo na podlagi poštenih pravil in že se je razcvetalo in nazavetišče postati obljubovalo, kar privrè čez noč hudič podobi človeča, kateremu je le njegov in ne vseh obrtnikov blagor na srcu priraščen bil, ter je z pomočjo svoj enakomislečih pristašev ljulike med dobro seme zasejal. On je takrat zahteval, da naj bodo obrtniki brezvolj nastroj njegovih sebičnih nazorov, zahteval je, naj vsi obrtniki njemu in njegovim nazorom podvržejo. D loma se mu je to posrečilo, a večina se mu je odrek in to je vzrok, da se je obrtniška stranka razcepila.

Namesto potrebnega in koristnega obrtniškega društva stopilo je vmirajoče društvo, iz katerega nikdar obrtniko kak dobiček vzrastel ne bo.

Dalje vprašamo, je li Kunc zmožen obrtnike zastpati? Odgovoriti moramo odločno: Da nikakor ne. Njen primanjkuje vse one lastnosti, katere mora obrtniški zastopnik imeti, namreč izkušnje, doslednost, ne sebičnost in značajnost.

Izkušenj g. Kunc nobenih nima, ker se je zmerom le od domačega kruha redil in v svet še nikdar pogledal. On bi moral poskusiti na tuji zemlji kruha si služiti, potè še le bi se mu njegove obrtniške oči nekoliko odprli, potem še le bi spoznaval, koliko ima našim obrtnikom kateri so ga toliko časa za nič in zopet nič redili, zahvali.

Tudi doslednosti našemu možicelju primanjkuje. Č mur dokaz je njegovo celo življenje. Zdaj se je videz za delavce potezaval in jih za nos vodil, potem zopet obrtnike zastopati hotel in razpor med njimi učinil, zd se tej, zdaj oni stranki vriva in neskončne zmešnjave prouzročuje. O nesebičnosti in značajnosti možiceljevi nečemo govoriti, ker to bi bilo pač presmešno!

Konečno hočemo še nekoliko možiceljevi lističi «Ljubljanska tretja pratika» omeniti. Kaj nam ta prinaša? Nekoliko iz družih listov prepisanih ali pa tako zastaran rečij, da se obrtnikom pač ne splačuje, tega gradiva pričtavati. Sploh pa je neverjetno, da bi Kunc listič v pr obrtnikov vredoval, ker je njih največji sovražnik. I niti pravilno pisati ne zna, smo itak že omenili. Tál človeče hoče biti vrednik lista, katerega namen naj lo obrtniški blagor? Smešno!

Toraj gospod urednik (?) Kunc, ne trudite se, n pod jeden mernik spraviti, ker se Vam to nikdar posreč ne more, kajti Vas predobro poznamo! Ostanite le Vi Vašimi pičlimi pristaši lepo edini in veselite se napred vanja Vašega obrtnega (?) društva in Vašega lističa ali «Ljubljanska tretja pratika».

Več obrtnikov, ki niso kimovci in hinavci.

(Sledé podpisi.)

* Za zadržaj in obliko ne prevzame nobene odgovornosti uredništvo.

postal samecat na svetu, brez prijateljev, odkazan na svoje slabe moči. Spominja se turobnih dnevoov gláda in bède, ko se je toliko nočnih ur sè študijami mučil v svoji podstrešnej sobici pri mežečej luči oljnate svetilnice. Toda tudi pozneje ga ni popustila nesreča. Nezgodna se je obešala na vsak korak trudoljubivega mladiča, nesreča za nesrečo ga zadevala, da je zgubil konci ves svoj pogum, vse zaupanje v samega sebe, ter se nahajal vže skoro na kraju svoje obupnosti, — kar se mu naenkrat na obzorji njegovega življenja pokaže zvezda, čije dičen žar je objavil mu svet v novej doslej neslutečej krasoti, ki je prebudila v njem nove nade in dvignila v njem nove moči k boju z neprijazno osodo. Ljubezen k angeljsko krasnej in dobri deklini postala je njegova rešitev. Dozdevalo se mu je, da je sovražni demon, ki je doslej sledil njegovim korakom, odstopil pred to prijudno nebeško prikaznijo. . . .

Starec se je zdramil za trenutek iz svojih sanj. Pogled se mu obrne tje ven skozi odprto okno na vrt. Toda glej! tam pri utici stojite dve znani postavi — mladolična starčkova vnučinja v živem pogovoru z logarjevim pomočnikom. Oglejmo se na nju! Porabila sta odgodno priliko, da sta se vkradla ven v cveteče zatíšje! Inu se vé, také bi si v sobici ne smela otiskati roke, in sedaj — evo — sklanjata se njiju glavi druga k drugi, usta pa se srečavajo v vroč dolgi poljub.

Dedec se nasmeva. Ne srdi se na to poljubljenje teh dveh srečnih, mladih ljudi. Vsaj vé starček, da je bil logarjev pomočnik postavljen za logarja od grajšaka v bližnjem sosedstvu in da ima logar že dotični poziv za njega v žepu, katerega mu pa podá še le v večer v vsestransko radosten zaključek današnjega slavnega dneva. Ve pa tudi, da dá logar novemu sologarju radostno roko svoje hčere. Ne zavida tem mladim ljudem. Spominja se, kakó je tudi sam poskusil nekđaj neizrekljivo slast tacega prvega vročega poljuba ljubezni, ko se je ločil za daljši čas z svojo ljubljeno deklico, odhajaje na deželo, kjer mu je se najprej obetala podlaga k vstanovitvi lastnega domačega ognjišča. In ko je to konečno dosegel, kako je hitel k svoji edino izvoljeni, da bi popeljal na dom svojo dragomilo soprogo! Vidi jo v duhu tako krasno v tej svatovski obleki, vidi ljubezen, čisto ljubezen v njenih modrih in počutilu dovršene sreče zarečih očeh, vidi te bujne kodre, plavajoče okrog rožnatega lica, vidi te njedra in šopek šmarnic jih ozaljšajočih. . . .

Vnovič se je prebudil starček iz sná. Blažen nasmehljaj mu igra okrog usten in okó se vstavi zopet na sliki tako zali, toliko mikavnej. Dá, taka je bila takrat v trenutku njiju obodvojih neskončne sreče!

V tem je začul starček iz postranske sobice tiho trčenje steklenic. Napivajo si tam v novič z starico njega soprogo in rahlo trkajo s steklenicami, da bi ne vzbudili dedeka. Toda ta bedí

in sliši ta ljubi žvenk, da dozdeva se mu tuó da čuje celó tak srčno vroč poljub, ko si vpadá njega hčer in nje vredni, vrli soprog, premaga od blaženega ganutja, v naročje! Ah, dedeček poznal mnogokrat čisto radost tacega poljuba, poznal je ves blagor srečnega zakona. Pol stoletja je minilo od te dóbe, ko je vstopil sè svojo izvoljeno pred oltar . . . in koliko trenutkov srečnih in turobnih je zneletelo skozi te glav predno sta se pokrili s temi srebrnimi niti! A v sedanjem hipu budé se mu v njega duši veseli spomini. V očesa se mu je prikradla lahka megla, ki se zbira na belih trepalnicah v drobno kapljo — blaženosti. Toda sedaj se obrača njegov pogled iz minulosti polagoma v bodočnost — lehak oblak pokriva zopet njegovo čelo — brezobrazna, tajna senca groba in večnosti s guga grozno pred njim. . . .

V tem se odpirajo polagoma duri, in v njih se pokaže bela kapica z zobci, pod kapico pa beli, redki lasje, skrbno pod zobce okrajce spravljene in pod belimi lasmi prijetno modro okó v obličji — vrskavim sicer — toda angeljsko prijaznim. Čelo starčekovo se hipoma zjasnuje, naročje se mu vnovič odpira — in dvoje velikih usten se je stisnilo v gorak poljub, ki ni enak strastnemu poljubu ljubljencev, ali vročemu poljubu zakonskih, marveč le tihemu, svetemu poljubu dveh, le v jedno dobro združečih se duš, kateri si preneseta svojo zvesto ljubezen tudi tjkaj za temno senco mrzlega groba. . . .

V založništvu

Ig. pl. Kleinmayr-ja & Fed. Bamberg-a

v Ljubljani je ravnokar izšla na svitlo

Slovenska Pratikaza prestopno leto
1884.Cena 13 kr., razpro-
dajalci dobé rabat.Brez te *varstvene znamke*, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot *ponarejeno*.**Cvet zoper trganje**

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem**, **trganje po udih**, **bolečine v križi** ter **živoh, otekline, otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**ovetu zopet trganje po dr. Maliču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.**Zahvala.**Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.Moja mati so na **protinske** bolezni na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje huja prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem priznavam torej **dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisirnejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Bratov Koslerjev

pivo v steklenicah

priporoča

v zaboječih po 25 do 50 steklenic

A. Mayer, Ljubljana.**PETER THOMANN**

kamosék na Dunajskej cesti v Ljubljani

se priporoča za izdelovanje **nagrobni**h kamnov, križev itd., počenši od 5 gold. in više, za vsake cene, in tudi gledé družih kamoséških del. — Ker se Vseh svetih dan bliža, priporoča tudi za ta dan dotične svoje cené in lepe izdelke.**Zahvala in priporočilo.**

Zahvaljujem se častitim gg. trgovcem in slavnemu p. n. občinstvu za meni do sedaj izkazano zaupanje in priporočam prečastitim gg. trgovcem svojo izvrstno urejeno

apreturo za sukno

slavnemu občinstvu pa svojo po polnem na novo osnovano

kemično spiralnico,

v katerej se nerazparane možke in ženske obleke, obleke za plese in vizite, šali, tapcirarsko blago, pregrinjala z vsemi okraski, ne da se tisti zmanjšajo ali pa zgubé prvotno barvo in obliko, lepo očedijo. Isto tako se lepo očedijo obleke od baržuna in raznega blaga, plašči, janke, katere so obšite s čipkami ali kožuhovino, uniforme z baržunastim okrašenjem ali vezenjem, ako so se pomečkale, oprasile ali po dežju oškodovali, tudi ako so se onesnažile s firnežem ali črnilom. Zastori se sprejmo pri meni za pranje in se potem nategnejo, kakor so bili prvotno, jako lepo, ne da se raztrgajo. — V mojej

ličnej barvariji

sprejema se različno blago iz svile, bombaža ali pa pomešano, čipke vsake vrste, rute s krepona, pregrinjala, tapcirarsko blago, blago s pliša, damasta in ripsa. Tudi se pobarvajo različne obleke za gospe in gospé, ženski paletoti in deževni plašči, ne da se isti razparajo ali pa da postanejo manjši, v vsakej barvi, katera se želi.

Za mnogobrojna naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

Josip Reich,

Poljanski nasip, Ozke ulice šte. 4 v Ljubljani.

Č. g. obrtnikom ljubljanskim

priporoča se za

računska in pisarska opravila,
knjigovodstvo itd.

v tem dobro izurjeni mož. Natančneje poizvé se pri opravništvu «Lj. Gl.»

Usojam se naznaniti, da sem

gostilno „pri Metliškem vinu“

na Bregu šte. 8

v najem vzel. Najboljša vina po 36 in 40 kr., okusna in cena jedila in dobro postrežbo zagotavljam mojim častitim gostom. Prosim torej mnogega obiskovanja moje gostilne. Tudi mrzla jedila, kakor klobase, prešut itd., in opoldanska hrana se tu dobivajo.

Z odličnim spoštovanjem

Andrej Petelin.C. kr.

privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jax

Ljubljana, Marije Terezije cesta, hotel „Evropa“.

Zaloga

raznovrstnih šivalnih strojevza rodovine in rokodelce, za rabo vsakršnemu potrebnemu šivanji. **Izdelovalnica strojevih stopal in posameznih delov.** — Zaloga šivank, ovirna in olja. — Vsak pošten trgovec, šivilja in privatna oseba dobi proti **prav malej doplači na mesečne obroke v znesku 5 gl.** njegovim zahtevam primeren šivalen stroj; poroštvo dajem na pet let in zastoj poučujem. Tudi pri meni ne kupljene šivalne stroje popravljam.